

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

(ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРШЕ)

ОЛЕКСАНДР КУЦ, ІГОР ЛАПИЧАК

Львівський державний інститут фізичної культури

Темпи науково-технічного прогресу постійно зростають. Це вимагає від сучасної людини необхідності поповнення свого життєвого і професійного досвіду інформацією, яка постійно поновлюється, поглиблення і розширення фонду професійних, інтелектуальних, рухових умінь і навичок.

В українській освіті проголошено принцип варіативності, який дає можливість вчителям фізичної культури обирати і конструювати педагогічний процес за різними моделями, включаючи і авторські. В цьому аспекті вчителі фізичної культури мають можливість розробки власних варіантів змісту, форм, методів, засобів побудови процесу фізичного виховання.

В цих умовах актуальною є проблема наукової розробки нових ідей і технологій. Вчителю фізичної культури необхідно орієнтуватися в широкому спектрі сучасних інноваційних технологій, а також "бачити" свою навчальну дисципліну як модель, розуміти основи її моделювання, її специфічні особливості. У зв'язку з цим, особливу роль у виборі змісту, форм, методів, прийомів і засобів навчання починає відігравати технологія, яку вчитель використовуватиме з урахуванням конкретних обставин і професійних можливостей.

Розглядаючи професійне становлення фахівця як процес, можна виділити в ньому кілька етапів. Так Е.Ф. Зеєр (1996) виділяє п'ять етапів на шляху до майстерності: оптація (вибір професії); навчання (професійна підготовка); адаптація (входження в професію); професіоналізація; майстерність (досягнення вершин професіоналізму).

Професійна підготовка спеціаліста характеризується певними критеріями якості, за які несе відповідальність вищий навчальний заклад. В загальному вигляді компоненти професіоналізму можна подати таким чином:

- 1) професійні знання: спеціальні, методичні, психолого-педагогічні;
- 2) професійні вміння: дидактичні, організаційні, конструктивні, прогностичні, комунікативні;
- 3) професійні якості особистості: ціннісні, здібності, риси характеру.

Крім цього, фахівця з фізичної культури важко уявити без належної практичної підготовки. Кожний вчитель повинен технічно бездоганно продемонструвати передбачені програмою фізичні вправи й виконати контрольні нормативи з шкільної програми. Досконалою практичною професійною підготовкою педагог завойовує авторитет і повагу учнівського середовища, в

результаті чого ефективність педагогічного впливу такого вчителя-майстра зростає на порядок.

Отже, необхідно вдосконалювати процес розвитку рухових якостей фахівця професійно значущих, без яких досягнення вершин професійної культури професійної майстерності стає неможливим навіть теоретично. Основними завданнями практичної підготовки в даний час мають бути: узагальнення поглиблення теоретичних знань в цій галузі, а також формування спеціальних умінь і навичок.

Одним з шляхів удосконалення професійної підготовки вчителів фізичної культури, підвищення рухово-технічних якостей і загального рівня професійної майстерності виступає включення в процес навчання комплексу педагогічних, психологічних і фізіологічних методів.

Концепція нашого дослідження базується на:

- використанні комплексу педагогічних, психологічних і фізіологічних методів засобів для підвищення ефективності формування рухово-технічних якостей;
- реалізації єдності і взаємозв'язку в розвитку рухово-технічних якостей професійної культури вчителя;
- врахуванні специфіки професійної рухової діяльності як необхідної складової педагогічної майстерності вчителя фізичної культури;
- використанні комплексу педагогічних, психологічних і фізіологічних методів контролю для регулярної поточної оцінки формування рухово-технічних якостей і професійної культури вчителя фізичної культури.

Гіпотеза даного дослідження ґрунтується на припущенні того, що якісний професійний підготовку вчителя фізичної культури, рухово-технічні якості загальний рівень професійної майстерності можуть бути якісно покращені за рахунок комплексного підходу, що базується на поєднанні педагогічних, психологічних і фізіологічних засобів впливу, що базується на принципах єдності взаємозв'язку в розвитку рухово-технічних якостей і професійної культури вчителя.

Основна мета даного дослідження – розробка комплексних технологій формування професійних якостей у процесі підготовки вчителя фізичної культури за допомогою використання педагогічних, психологічних і фізіологічних методів впливу.

Методи, що використовувались у роботі, ми поділили на групи: педагогічні (8), психологічні (5), фізіологічні (7).

Педагогічні експерименти (констатуючий і формуючий) виконувались за допомогою використання комплексу методів впливу: спортивно-педагогічні (5), психологічні (3), фізіологічні (4). Детальніше методи описані в третьому повідомленні.

У результаті виконання дослідження розроблений комплексний підхід до формування професійних якостей в процесі підготовки вчителів фізичної культури обґрунтовано ефективний зміст і оптимальні форми поєднання педагогічних, психологічних і фізіологічних методів впливу.

Була вивчена порівняльна ефективність різних педагогічних (методи максимальних зусиль, метод “повторного максимуму”, метод вибухових зусиль, ізометричний, ізотонічний та ізокінетичний методи розвитку рухових здібностей), психологічних (методи змінних опорів, стато-динамічний метод); психологічних (аудіовізуальна тренування, аудіовізуальна стимуляція); фізіологічних (біомеханічна стимуляція).

електростимуляція в різних режимах, тренування з біологічним зворотнім зв'язком) способів впливу залежно від спортивної спеціалізації.

Отримані результати досліджень лягли в основу розробки курсу "Моделювання освітнього середовища з фізичної культури в освітніх закладах". Курс завершує процес викладання дисципліни "Теорія і методика фізичного виховання" і включає теоретичний курс з педагогічних основ моделювання технологій освітнього середовища з фізичної культури і спорту. Семінарські заняття проводяться у вигляді розв'язання навчально-практичних завдань з моделюванням викладання фізичної культури на основі того чи іншого напрямку; розробки програми з виходом, в кінцевому підсумку, на свою авторську програму з її обґрунтуванням, а в подальшому впровадження; педагогічне і медико-біологічне обґрунтування програми, її ефективності, що складає основу виконання випускної кваліфікаційної роботи фахівця.

THE NEW TECHNOLOGIES AND MODELLATING OF THE PHYSICAL CULTURE TEACHERS' TRAINING (AN ANNOTATION)

OLEKSANDR KUTS, IGOR LAPYCHAK

Lviv State Institute of Physical Culture

This article is devoted to the conceptional approaches to modelling the physical culture teachers' training in the complete social and economical conditions.

ПЕДАГОГІЧНА СИТУАЦІЯ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ЧИННИК КЛАСИФІКАЦІЇ Рухливих ІГОР

НАДІЯ ЛІБОВИЧ

Львівський державний інститут фізичної культури

За останні роки все більшого значення надається питанням удосконалення навчально-виховного процесу в вищій школі. З формуванням принципово нових культурних і соціальних проблем, у процесі розв'язання нових економічних умов і гуманізації освіти, виникає чимала потреба в педагогічних кадрах, які володіють не тільки глибокими теоретичними знаннями в галузі педагогіки, але й ефективними практичними навичками.

Вирішальними компонентами підготовки педагогів, в тому числі і спортивних, стають активні методи, навчання які створюють психолого-педагогічні умови для оволодіння студентами практичних навичок розвиваючої діяльності. Центральне місце серед активних методів все в більшій мірі починають посідати навчальні і ділові ігри (В.В. Давидов, С.Д. Неверкович, Н.В. Самоуков та ін.).

Відомо, що якість підготовки фахівців багато в чому залежить від програмно-методичного забезпечення педагогічного процесу. Це торкається і проблеми становлення педагогічної майстерності студентів на базі оволодіння ігровим методом в процесі освоєння курсу "Рухливі ігри".

Між тим, процес розвитку ігрової культури майбутніх фахівців багато в чому утруднюється внаслідок того, що в недостатньо розробленими залишаються